

N^{umer} 168.

Chalou

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

w Warszawie dnia 8 Grudnia 1834 roku.

Boni civis est, nosse instituta et leges civitatis, iisque obtemperare.

Nro $\frac{84845}{9799}$. — WYDZIAŁ POLICYI.

KOMMISSYA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

Rozporządzenie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, z dnia 31 Października r. b. Nro $\frac{25217}{47907}$. wyłączenia zwierząt drapieżnych, a szczególniéj Wilków, oraz nałożonéj opłaty na posiadających pozwolenia na broń palną, dotyczące, na Postanowieniu Rady Administracyinéj oparte, zamieszczając poniżéj dosłownie, poleca Wóytom, Prezydentom i Burmistrzom, aby takowe nietylko za pośrednictwem Sołtysów, w Gminach swych i Miastach ogłosili, ale nadto ogłoszenia z Ambon wszéch wyznań dopilnowali.

W upowszechnieniu sposobów w Tomie I. Numerze 3. Sylwana na wyłączenie Wilków pomieszczonych, Kommissya Woiewódzka takowe poniżéj do powszechnéj podaie wiadomości:

w Warszawie dnia 31 Października 1834 r.

K O M M I S S Y A R Z A D O W A

Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Odbierając częste rapporta od Władz Administracyino-Policyinych o nadzwyczajnych wypadkach, iakie się wydarzają z powodu powiększającéj się liczby drapieżnych

zwierząt, a w szczególności wilków, powodowana oraz odniesieniem się Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu w tém przedmiocie uczynioném, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, celem przedsięwzięcia zaradczych w téj mierze środków, przedstawiła Radzie Administracyjney, pomiędzy innemi następujące wnioski:

Ażeby przyjętém było za zasadę, że każdy już posiadający, lub na przyszłość otrzymujący pozwolenie na posiadanie broni palnej, powinien wnosić co rocznie pewną opłatę od każdej strzelby dozwołonej, z przeznaczeniem dochodu z tego źródła na wynagrodzenie osób ubijających wilki.

Ażeby powiększoną została opłata nagród za toż ubicie, w następujący sposób:

1. Za wilka wściekłego, ubitego wczasie napadnięcia na ludzi lub trzody	Złp. 50.
2. Za starą wilczycę	Złp. 36.
3. Za starego wilka	Złp. 25.
4. Za młodego wilka	Złp. 18.
5. Za szczenie wilka	Złp. 10.

W zadecydowaniu tych wniosków Rada Administracyjna na posiedzeniu swém z dnia $\frac{2}{14}$ Października r. b. postanowić raczyła, co następuje.

1. Każdy mający pozwolenie na posiadanie broni palnej, lub nadal takowe uzyskać mogący, obowiązany będzie opłacać od każdej sztuki dozwołonej po Zł: 2. rocznie, z kąd wynikły fundusz w miarę możliwości i stosownie do uznania Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, bądź na podwyższenie nagród za ubicie wilków, bądź na przedsięwzięcie środków do ich wytępienia posłużyć mogących, obracany być winien.

2. W miejscach w których drapieżne zwierzęta, a w szczególności wilki najwięcej są zagęszczone, mają być na przedstawienie Wóyty Gminy, zarządzone obławy przez Kommissarza Obwodowego, który zarazem zważać winien, iżby takowe w porę roboczą i zatrudnieniem włościan przedsiębrane nie były.

Za Dyrektora Głównego, Radca Stanu Prezydujący,
(podpisano) Woyda.

Dyrektor Wydziału, Referendarz Stanu,
(podpisano) Wierzbolowicz.

Referendarz Stanu, Dyrektor Kancellaryi
(podpisano) Deszert.

„O sposobach wytopienia wilków.

„Wszystkie sposoby wytopienia i wyniszczenia wilków dotąd znane, i odkryć się ieszcze mogące, dadzą się podciągnąć i podzielić na trzy następujące rodzaje, iako to:

A. Na polowanie. — B. Na łapanie. — C. Na zatrucie. —

A. O wytopieniu wilków przez polowania.

Polowanie w ogólności podzielić się daie.

Na polowanie głośne. —

Na polowanie ciche. —

Polowanie głośne dzieli się:

1) Na polowanie z Psami. —

2) Na polowanie za pomocą Obławy.

2) Na polowanie z sieciami. —

Do polowania cichego liczy się:

4) Ubicie na wybraném stanowisku.

5) Ubicie przez podeyście lub podsunięcie się.

6) Ubicie z budy, lub przysady, przy ściwiercie, czyli przynęcie.

1) O polowaniu z psami.

Polowanie z psami zasada się na tém, iż psy wprawne wyszukaią wilka, znalezionego i ruszonego z miejsca, po tropie głosem gonią do póty, dopóki przez strzelca na stanowisku ukrytego i czatującego ubitym nie będzie, lub też od psów złapanym i rozciągniętym niezostanie.

Do polowania takiego używają się zwyczajnie psy gończe ogary (ogary). — Pies gończy do polowania użyty powinien bydź przyzwyczajony, i dający się prowadzić na sworze, powinien doieżdżacza, strzelca i tromby słuchać, bydź nawołanym, pilnie szukać, dobrze trafiać i niezławiać czyli nieodzywać się głosem aż dopóki świeżego niezawietrzy tropu, nakoniec ciągle bez unoszenia się i ucinania, głosem gonić. Niewiele iednak można widzieć gończych psów, któreby wilka iak należy po tropie gonity, większa ich część (z powodu iż do tego wcześniej układanemi i wprawianemi iak potrzeba nie są) skoro tylko na trop wilczy wpadną i w bliskości wilka zawietrzają, z boiaźni i przelęknięcia się, przestają gonić. Do skutecznego polowania na wilki z gończemi psami użytymi bydź mogą psy silne, większej rasy, do ścigania wilka wcześniej przyzwyczajone, pokurcze i kondle zwa-

ne, które puszczają się w pomoc psom gończym, dla łatwiejszego wilka doycia, przytrzymania i rozciągnięcia. Z pomiędzy wszystkich gatunków psów do polowania na wilki bezpośrednio, lub w pomoc psom gończym, najlepszy jest gatunek psów Słowiańskich (*Canis familiaris sagax*) pospolicie pies owczarski zwany, mający wrodzony instynkt ścigania i szarpania wilków.

Wprzód nim polowanie urządzonem zostanie, miejscowy leśniczy, strażnik, lub strzelcy przekonąć się powinni dokładnie, o miejscu niemylnem pobytu, i ilości wilków, co wprawni szelcy z łatwością uskutecznią bez ponowy i tropienia, przez pilne, ukryte i ciche śledzenie po drogach, ścieżkach i gołoborzach w lesie, któremi wilki wychodzić i wracać się do legowiska zwykli. Pomimo takowego śledzenia, z którego powziąć można wiadomość o ilości wilków, aby polowanie nieuczynić daremnem i bezskutecznem, dniem przed polowaniem w wieczór samym mrokiem, tudzież tegoż samego dnia rano przed wschodem słońca, powinien strzelec rozstawiwszy innych w różnych punktach pobocznych lasu, nienadto od siebie odległych, przekonąć się z pewnością o miejscu pobytu i legowisku wilków, przez zawabienie, to jest zawycie podobne do wycia starego wilka, na które wilki w lesie w legowisku ukryte odzywać się zwykli, odwabienie się wilków, pilnie przez wabiącego i rozstawionych po bokach dwóch, lub strzelców wysłuchane, wskaże dokładnie miejsce legowiska w którym gniazdo wilków znajduje się. Zimową porą w czasie kiedy ziemia śniegami jest okryta, miejsce legowiska wilków wynayduie się po tropie przez obeyscie lub obiechanie ich iak nayraniey.

Ponieważ stare wilki w miesiącu Czerweu, Lipcu, Sierpniu, Wrześniu i Październiku, wychodzą zwykle z rana na wyszukanie pożywienia, i późno do gniazda młodych wracają; aby razem starych z młodem zastać w miejscu w czasie polowania, naydogodniey jest rozpocząć polowanie około południa, to jest: w porze kiedy bydło i trzody z paszy na południe wracają do domów. W miesiącach zimowych w których wilki nocną porą szukają pożywienia, i do legowiska wracają, polowanie rozpoczynać należy z rana.

Uczyniwszy to koniecznie poprzednicze (o którym wyżej) przygotowanie, i przekonawszy się o niemylnem miejscu legowiska wilków, polowanie samo urządza się następującym sposobem: rozstawić należy nieuczyniac naymniejszego hałasu, strzelców opatrzonych strzelbami po stanowiskach na linii pod wiatr, w miejscu, którym wilki zwyczajnie wychodzić i wracać do legowiska zwykli, z przeciwnéj strony po za legowiskiem wilków, doieżdżacz lub strzelec przybrawszy do pomo-

ey kiku ludzi z harapami i trąbami, roztawiwszy ich w pewny od siebie odległości, powinien psy rozsworować i puścić dając znak zatrąbieniem o rozpoczęciu się polowania. Po daniu znaku tego, ludzie do pomocy ruszenia wilków użyci, odtrąbić się i ciągle na przemian trąbieniem, trzaskaniem z harapów i głośnym nakrzykiwaniem hałas w lesie robić powinni. Doieżdżacz lub zapuszczający psy, posuwa się wprost do legowiska wilków, zachęcając psy odgłosem trąby, zwykłym nawoływaniem i trzaskaniem z harapa do obojczygo szukania, ruszone tym sposobem wilki słysząc hałas po za sobą, gonione będąc od psów, uciekają zwykle w stronę cichą, gdzie strzelcy z bronią spokojnie, na spotkanie wilka oczekują, a zbliżonego i usiłującego się przedrzeć za linią ubiiają.

Polowanie tym sposobem urządzone, niezawsze bywa pomyslném, a to z tych powodów: raz, iż wilki zwłaszcza gdy mała liczebność strzelców znajdować się będzie, nie będąc w koło nieprzerwanym łańcuchem ludzi otoczonemi, łatwo skrzydłem boczném nieobstawioném, wynieść się mogą; powtóre, iż psy gonieze jeżeli do szukania i gonienia wilków samych niesą włożonemi, trafiwszy w przód na trop innego zwierza, udawszy się za niem, (co się często zdarza) dadzą sposobność wilkom wysłuchania, i zawietrzenia mieysc niebezpiecznych, oraz dozwolą wszystkim uniknąć spotkania się z strzelcem, a tém samym bez najmniejszego uszkodzenia wykraść się w odległe ustronie. Niedokładność polowania tego, zaradza się polowaniem, za pomocą Oblaw (o którym niżej).

Do polowania z psami, należy ieszcze uszczucie wilka psami (par force): tudzież uszczucie wypędzonego wilka w pola przyuczonemi do tego chartami, które dopóty wilka ścigają, dopóki go niedożydą i nierozciągną.

3. *O polowaniu za pomocą oblawy.*

Polowanie z Oblawą zasada się na tém, aby mieysce w którym wilki znajdują się, częścią przez strzelców uzbroionych, częścią zaś ludźmi, oblawnikami, opatrzonych w kije lub inne narzędzia, nieprzerwanym łańcuchem otoczone było; tak gęsto, aby wilk bez koniecznego spotkania się z człowiekiem, z koła oblawy wykraść się nie mógł.

Wprzód nim polowanie z Oblawą urządzoném zostanie, toż samo poprzednicze przygotowanie, zastosowawszy się do pory czasu uskutecznić należy, o którym wyżej przy polowaniu z psami była mowa, a to w zamiarze, aby polowanie z oblawą niebyło bezskuteczném.

Polowanie samo z obławą odbywa się następującym sposobem: rozstawić należy strzelców tak iak się wyżej rzekło, pod wiatr, unikając ile możności ostrych i prostych kątów, niemniéj prostéj linii, naylepiéj jest urządzić stanowisko strzelców w kierunku łuku, większego lub mniejszego koła, a to stosownie do położenia lasu, izby ścieszki, drogi i miejsce wagi zwierza, dostatecznie obsadzonemi były; od obudwóch końców linii rozstawionych strzelców, rozciągnąć należy linią obławnikami, nienadto od siebie odległemi, tak aby strzeley z obławnikami nieprzerwanym łańcuchem, miejsce legowiska wilków, otaczali i zamknęli. Co uskuteczniwszy, urządzający obławę daje znak odgłosem trąby o rozpoczęciu się polowania. Po utrzymaniu znaku tego, obławnicy na przeciwnéj linii strzelców rozstawieni, natychmiast wolnym krokiem ku strzelcom i w porządku, nieskupiając się i nierobiąc między sobą znacznych podziałów wolnych, dających łatwą sposobność wilkom do wyjścia z koła obławy, posuwać się powinni, płosząc ciągle wilków nakrzykiwaniem lub uderzaniem kija w drzewa, około których znajdować się będą. W ogóle obławnicy, a szczególniéj po bokach w bliskości strzelców rozstawieni, iak naypilniéj uważać i starać się powinni: zwrócić wilka w ostęp na strzelców, skoro go tylko uyrzą. Spłoszone tynr sposobem wilki, i ściśnięte coraz w mniejsze koło, przymuszone zostaną przedierać się przez linią strzelców spokojnie oczekujących, którzy wystrzałami nie przepuszczając po za siebie wilka, położyć go powinni.

W ogólności przy urządzeniu polowania z obławą, szczególnieyszą uwagę mieć należy:

Aby koło obławy nie było za nadto małym, lecz do położenia lasu, legowiska i dogodnych stanowisk zastosowaném.

Aby dostateczna liczba wprawnych strzelców, i obławników znajdowała się, dla uformowania nieprzerwanego łańcucha.

Izby przy rozstawianiu strzelców i obławników, naywiększa cichość i spokoyność panowała.

Izby obławnicy w porządku nieprzerwanym posuwali się, nakoniec,

Aby strzeley nieschodzili z stanowiska, spokojnie się na nim zachowali, i zręcznemi wystrzałami zbliżonego wilka dobrze ugodzić starali się.

Przy polowaniu takowém z obławą, użytymi bydź mogą razem psy gończe, pokurcze i kondle wprawne, celem dojścia i rozciągnięcia wilka w ostępie, lub też

spiesznego wypędzenia go na linię strzelców, zapuszczanie psów skutecznie należy tak, jak wyżej opisano.

Widoczna jest rzeczą, że polowanie z obławą jest lepszym, skuteczniejszym i zamiarowi wytepienia wilków więcey odpowiadającym, aniżeli polowanie z samemi psami. Że zaś zasada się szczególniey na zręcznym ubiciu wilków wystrzałami z broni; przeto tę niedokładność temu polowaniu przypisać należy, iż skoro strzelcy mnięy do zręcznego i przytomnego strzelania przyzwyczajeni, zajmą stanowiska, przez gorące i nietrafne strzały (co się często zdarza) nieugodziwszy wilka, dozwolą temuż przedrzeć się przez linię i nieuszkodzonego wilka wypuszczają na wolność; niedokładności téy zapobiedz można, urządzając polowanie z sieciami i obławą razem, o którym następie mowa.

3. *O polowaniu z sieciami.*

Polowanie z sieciami które koniecznie z obławą połączonem bydź musi, zasada się na tém, aby miejsce w którym wilki znajdują się, częścią sieciami i strzelcami, częścią obławnikami otoczonem było, tak, iżby wilki w ostępie ukryte, za pomocą obławy do sieci napędzonymi, uwikłane zaś w sieciach, albo przez ludzi oszczepami lub drągami, lub też wystrzałami przez strzelców, ubitemi bydź mogły.

Do polowania tego używają się obierze, to jest: siecie czyli parkany, tudzież straszdyła.

Obierze do polowania używane, wiążą się na kształt sieci do łapania ryb z mocnych i grubych postronków konopnych, lub z łyka lipowego iako też wiązowego, w oka mniejsze lub większe, wysokości 6 do 9 stóp sieć mieć powinna, u wierzchu i spodu sieci, gruby i mocny postronek wzdłuż przywiązać należy.

Obierze wiązane z cieńszych postronków i w mniejsze oka do obstawienia drobniejszego zwierza, zowią się sieciami; wiązane zaś z grubszych postronków i w większe oka, tudzież z grubego płótna służące do polowania na grubego zwierza, noszą nazwisko parkanów.

Obierze są dwoiakiego gatunku, to jest: przezroczyste i ciemne.

Przezroczyste składają się z samych postronków w oka wiązanych.

Ciemne czyli poły robią się z grubego płótna, które u wierzchu opatrzone są postronkami w kratkę do płótna utwierdzonemi, dla łatwego rozciągnięcia i posuwania się płótna podług potrzeby, na grubszym postronku, wzdłuż płótna u wierzchu będącym.

Oprócz wyżej wyszczególnionych sieci i parkanów, tak dla łatwiejszego ob-

stawienia odstępu rozległego, iako téż dla uniknienia potrzeby zbierania do polowania znaczney liczby obławników, używają się straszydła.

Straszydła te są podwójne, to iest: piórowe i płócienne.

Straszydła piórowe składają się z długiego mocnego postronka do którego w odległości 10 do 12 cali przywiązuje się po dwa, lub trzy piór białych dużych gęsi, tak aby z łatwością od wiatru poruszaniem być mogły.

Straszydła płócienne składają się z długiego postronka, do którego w odległości dwóch stóp, przywiązuja się na sznurkach kawałki płótna białego, lub podług upodobania pomalowanego $\frac{3}{4}$ łokcia w kwadrat trzymające.

Tak siecie, parkany iako téż i straszydła, rozstawiają się na widelkach mocnych w ziemię utwierdzonych, Pierwsze i drugie służą do przytrzymania, zawikłania, lub żywcem złapania zwierza, — trzecie zaś posługują do odstraszenia zwierza, aby z koła obławy niewyszedł, i do sieci wpędzonym być mógł.

Wprzód nim polowanie z obierzami urządzoném zostanie, aby niebyło bezskuteczném, należy dla przekonania się o zwierzu i miejscu pobytu, dopełnić poprzednicze przygotowanie, (o którym wyżej). Samo zaś polowanie z obierzami odbywa się w następujący sposób: rozstawić należy obierze, utwierdzając je na widelkach mocnych, w kierunku, iaki za naydogodniejszy położenie odstępu wskaże, a to szczególnie w miejscu wagi zwierza. Za sieciami lub parkanami rozstawiają się strzelcy ukrycie o 20 kroków na przemian z ludźmi opatrzonemi w oszczepy lub drągi, od obudwóch końców sieci stawiają się straszydła, daley obławniczy zamykają ostęp, urządzający polowanie, gdy wszystko iest w pogotowiu i należytem porządku, dale znak odgłosem trąby, poczem obława postępuje ku sieciom zachowując porządek, iaki wyżej iest przepisany. Tym sposobem wilki przymuszonemi zostaną do zbliżenia się do sieci, lub przedzierając się przez sieć do zawikłania się w nię, gdzie od strzelców wystrzałami, lub ludzi oszczepami i drągami ubitemi zostaną.

W ogólności przy urządzeniu polowania z sieciami, téż same uwagi zachować należy, o których wyżej przy polowaniu z obławą była mowa, do polowania tego równieź psy użytymi być mogą.

Niepodpada żadney wątpliwości, że polowanie z sieciami, pomimo iż iest kosztowném, skoro tylko przez ludzi z myślistwem dobrze obeznanych iest urządzoném i wykonaném, do zamiaru wytępienia wilków iest naydogodnieyszém, albowiem tym sposobem wszystkie wilki w ostępie znajdujące się wyginąć muszą.

Dokończenie w DODA-

DZIENNIK URZĘDOWEGO

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

w Warszawie dnia 8 Grudnia 1834 r.

(Dokończenie przepisów wytopienia wilków.)

Czas do polowania trzema wyżey wymienionemi gatunkami, naydogodniejszy jest w miesiącach: Październiku, Listopadzie, Grudniu i Styczniu, kiedy wilki naywięcéy przebywają w lasach. Mając zaś zamiar wytopienia tego szkodliwego zwierzrza, należy nieopuszczać żadney dogodney do tego pory, a szczególniéy gdy młode wilki są ieszcze małemi, w tym celu, aby tak stare ubitemi, iako téż młode wybranemi z gniazda, lub téż wystrzelanemi bydz mogły.

4. O ubiciu wilka na wybraném stanowisku.

Wyszukawszy i wybrawszy takie miejsce, którem wilki przechodzić zwykli, ukrywszy się w niem spokojnie, oczekiwać trzeba wilka, a skoro nadeydzie za zbliżeniem się iego na męę strzału, ubić go należy.

Polowanie tego gatunku z powodu trudnego wybrania miejsca do niezawodnego spotkania się z wilkiem, jest niepewném, i często oczekiwanie stanie się nadaremnm — Polowanie to będzie skuteczniyszém w porze zimowéy, kiedy wyszukanie pożywienia dla wilków jest trudném, przez zwabienie bądź ustami, bądź téż wabikiem na zaiąca, lub téż udaniem głosu barana, albo téż prosiaka; dogodną będzie rzeczą dla przyspieszenia zbliżenia się wilka do stanowiska, mieć przy sobie w lesie barana lub prosiaka, przymuszając go do odezwania się. — Wilk głodny na głos ten zbliży się i ubitym bydz może.

5. O ubiciu wilków przez podeyście lub podsunięcie się.

Rodzay tego polowania naydogodniéy jest przedsięwziąć, wyszedziwszy gniazdo wilków młodych, kiedy szczenięta są ieszcze małemi, to jest w trzy lub cztery tygodnie po oszczeniu się wilczycy. Jeżeli stara wilczyca z łatwością da się

podeyść, ubić ją, a młode szczenięta wybrać należy, jeżeli wilczyca znajdować się nie będzie, lub spłoszona ucieknie od gniazda, młode szczenięta zabrać i po zabić, zostawiwszy jedno, które za tylne łapy żywcem blisko gniazda u drzewa powiesić trzeba, i ukrycie czatować na zbliżenie się staréj wilczycy, która na skamianie i głos swego szczenięcia, niebawnie wróci. Polowanie to wymaga odwagi i zręczności, albowiem stara wilczyca częstokroć młodych szczeniąt bronić zapalczywie zwykła.

6. *O ubiciu wilka z budy czyli przysady przy ponęcie.*

Polowanie to jest najpowszechniejszém, i prawie każdemu znanóm, niewymaga więc obszernego opisywania, zasadza się iedynie, na spokojném ukryciu się, i czatowaniu człowieka w budzie lub przysadzie, strzelbą dobrze nabitą opatrzonego, który zanęconego wprzód i zbliżonego wilka do ścierwa niedaleko od przysady wywleczonego, ubić powinien. Naydogodniéy jest czatować tym sposobem na wilka zimową porą, w czasie oświecanych od xiężyca nocy, kiedy wilk głodny troskliwie wyszukuje pożywienia. Przysady do czatowania mogą bydź robione, w lasach, polach, ogrodach, w bliskości domów, obór, owczarni, chlewów. Czatuując na zbliżenie się wilka do ścierwa, należy mieć wszystko w pogotowiu, to jest: strzelbę nabitą i do ścierwa nakierowaną tak, aby za zbliżeniem się wilka, bez najmniejszego szelestu wystrzał natychmiast mógł nastąpić. Wilk bowiem obdarzony z natury szczególniéy mocnym organem słuchu, i ostrożny, raz odstraszone niespokojném zachowaniem się strzelca, nie łatwo i nie prętko do ścierwa wróci, a tém samém oczekiwanie stanie się bezskuteczném. Sposób ten nayłatwiejszy, nayprościéjszy i niekosztowny, w każdym prawie miejscu wykonać się dający, winien zwrócić uwagę mieszkańców wsiów i miasteczek, którzy tak dla własnego iako téż ogólnego dla całego kraju dobra, wytepiając tym sposobem szkodliwe wilki, znakomitą i niezaprzeczoną przysługę uczynią.

B. *Łapanie wilków.*

Łapanie wilków w ogólności polega na sposobach mechanicznych, za pomocą których zwierz ponętami zwabiony, wolność, lub życie utracą.

Do sposobów łapania wilków należą:

1. *Doły i ogrodzenia wilcze.*

2. Żelaza.
3. Samostrzały.

1. O dołach, i ogrodzeniach wilczych.

a, Wilcze doły kopią się w lesie w miejscach dogodnie wybranych. Dół wilczy powinien mieć 12 stóp długości, i tyleż szerokości; wysokości czyli głębokości 12 do 14 stóp, ściany prostopadłe gładkie, a lepiej iesze gdy wycembrowane. W srodku zakopuje się słup gładki długości 14 do 16 stóp mający, na wierzchu tego utwierdza się koło lub denko, na którym przywiązać należy żywcem barana, prosiaka, kaczkę, lub też ścierwo albo wnętrzności bydłce. Dół zaś sam u wierzchu w koło denka przykryć potrzeba cienkiem długim chrustem na którym dobrze iest rozesać na krzyż cienko słomy, potrząsać ją mchem lub śniegiem. Maiąc to w pogotowiu dla łatwiejszego i prędszego sprowadzenia wilka do dołu, trzeba zrobić powłokę, to iest: włóczy się po lesie ścierwo, lub wnętrzności bydłce, zmierzając zawsze ku dołowi. Wilk przynęcony powłoką, skoro zechce porwać ponętę, wpadnie w dół.

Wilczy dół może bydź również skutecznie urządzony, ieżeli na słupie w srodku dołu, ogrodzonem zostanie płotem chrustowym miejsce, w którym owca lub prosiak ukryty, zwabi wilka.

Doły wilcze okrągłe bardzo są dogodnemi do złapania wilka, skoro będą na samym brzegu ogrodzone płotkami 4 do 5 stóp wysokimi we dwa rzędy, tak wąsko, aby owce lub prosięta mogły tylko w koło bez nawracania się biegać. Wilk w chęci złapania prosiaka, nie mogąc się dostać do niego, przeskoczy płotki i w dół zapadnie. Dla zapobieżenia różnym wypadkom nieszczęśliwym, doły wilcze należy kopać w miejscach takich, któremi ludzie niechodzą, ani przejeżdżają, lub też postawić trzeba znaki ostrzegające; z tego powodu naylepszy i naydogodniejszy będzie dół niskiem dwoma płotkami ogrodzony, który służy nietylko do łatwego złapania wilka, lecz razem iest tamą i zaradzą, aby żaden nieszczęśliwy wypadek nie miał miejsca.

b, Wilcze ogrodzenia. Nayprościejsze założenie wilczego ogrodzenia uskutecznia się następującym sposobem: wybiera się w lesie miejsce dogodne krzakami zarosłe, mniej więcey pół morga obszerności mające, które małego dotyka się pagórka. Pagórek ten okopać tak należy, aby formował prostopadłą ścianę gładką od 9 do

10 stóp wysokości. Miejsce całe ogradza się w koło między gęstemi krzakami, parkanem teyże saméy wysokości tak, aby parkan z obydwóch stron dotykał się ściany pagórka, w ogrodzeniu samém zwleka się ścierwo różne, które wilk zawie-trzywszy, wskoczy, a na powrót wyiść ani wyskoczyć niebędzie mógł. Sposób ten łapania udać się tylko może w czasie tęgich mrozów, i trudnego dla wilków pożywienia, użytecznym iest z tego względu, iż kilku razem wilków złapać można.

Inny sposób łapania wilków za pomocą drzwi zapadających, urządza się iak następuje: obrawszy w lesie dogodne miejsce, należy go oparkanic iak wyżéy. Przy weyściu do ogrodzenia wkopują się mocno w ziemię w odległości 5 do 6 stóp, dwa wysokie słupy tak, aby drzwi w wyciętych fugach tychże słupów, z łatwością do wysokości 6 lub 7 stóp, za pomocą sznura przez blok w krzyżownicy u góry utwierdzony, przeciagnionego, podnosić się dały, i na powrót własnym ciężarem zapadać szybko mogły, podniesienie i zapadnięcie w czasie potrzeby drzwi, wykonywa się za pomocą oddzielnéy machyny nader prostéy. Machina ta składa się:

Z dwóch od 3 do 4 stóp wysokich słupów w ziemię mocno w odległości mniéy więcéy, 6 kroków od weyścia, czyli drzwi zapadających w kopanych, a u góry na samém wierzchu krzyżownicą związanych.

Z walca utwierdzonego w środku tychże słupów, za pomocą żelaznych swor-ników i okucia złatwością obracać się daiącego.

Z kółka drewnianego lub żelaznego w środku walca umocowanego.

Z podpórki z drzewa twardego, na obydwóch końcach gładko śpiczasto zaokrą-glonéy, nakoniec

Z kręgu drewnianego twardego i gładkiego w ziemi utwierdzonego. Maiąc to wszystko w pogotowiu, zawleka się do zagrodzenia ścierwo. Drzwi zapadające za pomocą sznura przez bloki w obydwóch krzyżownicach utwierdzone przepchodzą-cego, oraz walca na którym sznur okręconym będzie, podnoszą się, robiąc wolne do ogrodzenia dla wilka weyście; pomiędzy kółkiem przy walcu będącym a krę-giem w ziemi utwierdzonym, stawia się podpórka tak, aby z łatwością, za pomocą sznurka do teyże, i ścierwa przywiazanego poruszoną bydź mogła. Wilk poruszy-wszy ścierwo, poruszy podpórkę, a tém samém drzwi własnym ciężarem zapadną, i wyiście wilkowi z zagrodzenia zatamują.

Ogrodzenie wilcze skutecznie urządzoném bydź może w następujący sposób: ogrodzić nalaży miejsce w koło 12 do 16 stóp średnicy trzymające, dwoma płota-

mi lub palisadami 8 do 9 stóp wysokości tak, aby pomiędzy płotami temi najwyższymi było odległości, iak cali 15 to jest: aby wilk na miejscu wykręcić się nie mógł. Zewnętrzna palisada powinna mieć drzwi tak urządzone, aby same do środka, to jest do wewnętrznej palisady otwierały się, i zawsze otwarte stały. W środek zagrodzenia, puszczaią się owce lub kilka sztuk trzody chlewny. Wilk cheiwy do złapania łupu, weydzie otwartymi drzwiami, a widząc przed sobą drugą tamującą mu przejście palisadę, posuwać się będzie ścieżką między palisadami i przyjdzie do drzwi, które przyciskując z łatwością zamknie, i znowu na tę samą ścieżkę weydzie, a tak w koło obchodzić musi, aż dopóki zabitym niezostanie. Dobrze jest obydwie palisady przy ziemi na 2 do 3 stóp przegrodzić chrustem wierzbowym tak, aby grubsze końce chrustu wychodziły z ukosa na ścieżkę, i niedozwalały wilkowi cofać się.

Te i tym podobne sposoby łapania wilków za pomocą ogrodzeń, nie mogą być zupełnie zamiarowi odpowiadającymi, albowiem zasadzają się iedynie na wprowadzeniu wilka do ponęty przez wąskie i ciasne miejsce; wilk z natury będąc ostrożnym nie łatwo złapać się daie, głód tylko dokuczający w czasie trudnego wyszukania pożywienia, zmusza go zbliżyć się do niebezpiecznej ponęty, w innym zaś czasie zasadzki te nie łatwo się udają, z tych powodów L. G. Hartig Naczelný Nadleśny Królestwa Pruskiego, wynalazł nowy sposób zakładania ogrodzeń na wilki i lisy, w których szkodliwe te zwierzęta, znaczny mając otwór do weyścia; stucznie za pomocą ukrytých machiny zamykających się, z łatwością i w każdym czasie złapać się daią.

2. O żelazach.

Z pomiędzy różnych gatunków żelaz, które do łapania wilków są użytecznymi, nadmieniamy tu o tych tylko, iakie powszechnie używają się, to jest:

a, O Hakach (Angeleisen).

b, O żelazie szyiowém (Berlinerereisen, Schwanhalseisen).

c, O żelazie talerzowém (Tellereisen).

a Haki. — Gatunek żelaza tego jest narzędziem przy którym umocowane są haki na sprężynach tak, iż za poruszeniem naymnieyszém ściierwa, sprężyny spuszczone przymuszają haki do raptownego rozszerzenia się i przebicia pyska. Narzędzie może być z dwóch lub trzech haków złożone. Zastawia się, przywiązuując go u mocny gałęzi drzewa. Przed zastawieniem, należy wprzód powłoką i przywią-

zanem i w tém samym miejscu wnętrzościami bydlęcemi wilka zanęcić, aby bez obawy zastawione żelazo, na którym ścierwo znajdować się powinno, uchwycił.

b, Żelazo szyiowe składa się z dwóch mocnych żelaznych do półkola zbliżonych łuków, które za pomocą sprężyny otwierać i raptownie zamykać się mogą; skoro tylko ponęta w miejscu utwierdzona poruszoną zostanie. Wprzód nin żelazo zastawionem zostanie, należy przynęcić wilka ścierwem i powłoką do miejsca. Zastawia się na ziemi wycinając murawę w formie żelaza, tak, aby sprężyna ku północy nakierowaną była, przytrząsa się ziemią i mchem; w koło żelaza i po ścieżce do żelazaza prowadzącej, rozsypują się plewy, sieczka, mrowisko; tu i owdzie porzuca się końskie łajno, zastawione żelazo umacnia się łańcuchem do drzewa, aby złapany wilk za szyję, niemógł się z żelazem oddalić. Na ponętę do żelaza tego, używa się wątroba z sarny, lub świeżo zabity gołąb, lub też kawałek zwierzyny świeżey, która to ponęta opieczoną być powinna.

c, Żelazo talerzowe składa z dwóch podobnychże iak wyżey łuków żelaznych, w samych brzegach wewnętrznego ich składu zębami ostremi, iedne w drugie zachodzącemi opatrzonych, które za pomocą dwóch sprężyn otwierać i zamykać się mogą, skoro tylko talerz w środku na tychże sprężynach utwierdzony, dotknięty zostanie. Jedno lub kilka żelaz takowych zastawiaią się około słupa 3 do 4 stóp wysokiego, na którym bydlęce wnętrzości lub żywa kaczka iest powieszoną; samo zaś żelazo i miejsce w którym się stawia, niemniéy ścieżki czyli wchody potrząsają się tak iak wyżey nadmieniono. Oprócz tego wchody do żelaza, obstarwić należy cierniami gęsto tak, aby wilk zbliżając się do ponęty, koniecznie na talerz wstąpić był przymuszonym. Żelaza te również łańcuchami do drzewa umocnić potrzeba. Ten gatunek talerzowych żelaz powszechnie iest mnieyszym od poprzednicznych żelaz szyiowych, i używa się bardziéy do łapania lisów niż wilków.

W ogólności co do żelaz tak szyiowych iako i talerzowych nadmienić wypada, iż utrzymanie ich w czystości, szczególniéy kiedy zastawiaią się, iest koniecznie potrzebném, niemniéy, iż żelaza te witerunkiem, to iest masą uformowaną z przesmażonego anyżu w smalcu gęsim, przy dodaniu wošku, kamfory i pączków sosnowych, smarowanemi być powinny.

3. O samostrzałach.

Samostrzał na wilka urządza się w ten sposób: utwierdzić i umocnić należy strzelbę, grubym szrotém lub lotkami mocno nabitą, w lesie, na podstawie tak, aby

kierunek wystrzału zmierzał iak nayakuratniéy cokolwiek po nad ścierwo, w stosownéy odległości od strzelby położone. W czasie zastawiania samostrzału odwoździ się strzelba i do cyngla oraz ścierwa przywiązuje się sznurek tak, aby za poruszeniem najmniejszym ścierwa, nastąpił wystrzał. Samostrzał taki należy bardziéy do sposobów ubicia wilka, aniżeli złapania. Przy zastawianiu samostrzału szczególniejszą mieć uwagę należy na wybór mieysca, ażeby niewynikło iakowe nieszczęście. Naydogodniéy iest zastawiać samostrzały w lesie o podal od dróg i ściezek, na mieyscach któremi ludzie lub bydłéta przechodzić niezwykli. Jeżeli mieysca zupełnie bezpiecznego do zastawienia samostrzału niebędzie, lepiéy niestawiać go. —

C. O zatruciu wilków.

Wytępienie wilków trucizną, należy do tych wytępienia sposobów, które w ogólności nayłatwiéy i nayskuteczniéy użytymi bydź mogą.

W późnéy Jesieni i w zimie naydogodniéy iest zatrucie dla wilków przyrządzać w następujący sposób: z zabitego, lub zdechłego bydłęcia lub barana, obciąga się skóra, i mięso czyli ścierwo w różnych nadrzyna się mieyscach, w których sypie się trucizna z utłuczonego na proch wroniego oka (*Nux Vomica*) z arsenikiem pomieszanego. Tymże proszkiem posypują się również wnętrzości bydłęce. Wronie oko do zatrucia użyte, lepiéy iest drobno utrzyć na tarce, a niżeli raptownie ususzone utłuc, albowiem nietyle utracą mocy. Przygotowawszy, tym sposobem ścierwo, powlec go należy skórą, obszyć, i zakopać na 24 godzin w gnóy suchy koński, aby trucizna przeięła ścierwo, oraz aby zwierz zawietrzyć niemógł tego przygotowania ręką ludzką dziaćanego. Wyimując ścierwo z gnoiu, trzeba mieć ostrożność i nie dotykać się go rękami lecz widłami. Wywozi się do lasu na mieysce którem wilki przechodzić się zwykli. Zatrute ścierwo w iesieni i zimie kładzie się na ziemi; w lecie zaś należy go zakopać na pół łokcia w ziemię, i lekko przysypać ziemią lub liśćiami, aby zachować go od prędkiego zepsucia.

Wilki tym sposobem otrute, po pożarciu ścierwa, padają zwyczajnie niedaleko, a czasem o 100 tylko kroków od ścierwa. Przekonawszy się, że wilk lub lis poruszył zatrute ścierwo; należy go dochodzić tropem szczególniéy po śniegu, gdzie znaleziony będzie lub nieżywym, lub tak słabym, iż z łatwością dobitym bydź może. —

Ponieważ psy, i wszystkie inne ślepo rodzące się zwierzęta, pożarłszy tym spo-

sobem przyrządzone ścierwo, otrują się i zdechną; przeto należy zachować osrożność i zamykać psy w czasie, kiedy w bliskości zatrute ścierwo jest położoném, dopóty do póki przez wilków lub lisów pożartém niezostanie."

Kommissya Woiewódzka wzywa Obywateli, Mieszkańców i Lubowników polowania, szczególnięy okolic, gdzie wilki najwięcēy są zagęszczeni, aby z podanych sposobów korzystali, do czego nawet podwyższoną nagrodą za ubicie wilka zachęconemi bydź winni. Zachować iednak należy przy łapaniu i zatrutowaniu wilków wszelką przeczność i ostrożność, aby z tąd ludzie i zwierzęta domowe na uszczerbek narażane nie były.

W iaki sposób pobór opłaty od posiadających pozwolenia na utrzymywanie broni palnēy, oraz wypłaty nagród za ubicie wilków uskutecznić się będą, Kommissya Woiewódzka późniēszym zawiadomi ogłoszeniem.

Wrazie okazania się w iakiēy okolicy więkšzēy massy wilków, tak iżby ku ich wytępieniu obławę nakazać potrzeba wymagała, właściwy Wóyt, Prezydent lub Burmistrz o tēy potrzebie mają donieść Kommissarzowi Obwodu, przy dołączeniu wywodu słownego z zasłych wydarzeń lub dostrzeżeń, a ten wezwać o pomoc naybliŹszy oddział konsystuiącēgo Woyska, lub w braku onego, donieść Kommissyi Woiewódzkiēy, dla porozumienia się z Naczelnikiem Woijnym, i oznaczenia dnia i sposobu odbycia obławy.

w Warszawie dnia 25 Listopada 1834 roku.

Członek Rady Stanu, Prezea

FRANCISZEK Hr. POTOCKI.

Dzięwanowski, S. J.

NRO $\frac{56081}{23014}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY. SEKCJA SKARBOWA.

KOMMISSYA WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

W skutku odezwy Kommissyi Woiewództwa Plockiego z daty 15 Lipca r. b. Nro $\frac{44702}{2353}$, Kommissya Woiewódzka zaleca Wóytom Gmin, Prezydentom i Burmistrzom Miast, aby z terażniēszego pobytu i zamieszkania Katarzyny z Sułkowskich Krakowskiēy, w Gminie Administraeyi swēy ścisłe śledztwo dopełnili, i o skutku onego rapporta Kommissarzom Obwodów właściwych wciągu dni 30. pod surową odpowiedzialnością niezawodnie złożyli. — Kommissarze zaś Obwodowi od oznaczonego dopiero terminu, w ciągu dni 10. rapporta Kommissyi Woiewódzkiēy nadesłać są obowiązani. —

w Warszawie dnia 7 Października 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes,

w Z. ZIEMIECKI.

Maliszewski, Z. S. J.
DODATEK DRU-

DODATEK DRUGI DO NUMERU 168.

DZIENNIKA URZĘDOWEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

w Warszawie dnia 8 Grudnia 1834 roku.

NRO $\frac{68921}{3868}$. — WYDZIAŁ OŚWIECENIA.

KOMMISSYA WOJEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podane do powszechny wiadomości Dozorów Bużniczych i wszystkich staroza-
konnych, że Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia
Publicznego, rozwiązując ostatecznie czynione do Nley przedstawienia, względem do-
zwolenia stawiania po Miastach słupków, z rozwieszaniem na nich drucianych łańcusz-
ków, któreby zastępywały miejsce rozciąganych dawniey na żerdziach nad domami
starozakonnych sznurów, przez Reskrypt swój z dnia 9 Września r. b. Nro $\frac{4675}{20521}$.
wyrzekła, że pomienione słupki z łańcuszkami, gdy przedstawiały po Miastach szpecą-
cy widok, i prowadzą do nieporządku, z mocy urzędzeń Polleycylnych usunięte być
mały. —

Prezydenci i Burmistrze zatém tych Miast, w którychby słupki z łańcuszkami lub
sznurkami na teraz istotały, mały takowe natychmiast poznościć, i czuwać, ażeby wię-
cę odtąd miejsca niemiały; czego Adjunkci Dozorczy Miast przy obiadach peryedy-
cznych i Kommissarze Obwodowi z Urzędu dopilnować są obowiązani.

w Warszawie dnia 4 Września 1834 roku.

Członek Rady Stanu, Prezes,

w Z. Ziemiecki.

Maliszewski, Z. S. J.

NRO $\frac{84774}{9774}$. — WYDZIAŁ OŚWIECENIA.

KOMMISSYA WOJEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podane do publiczney wiadomości, iż w dniu 21 Grudnia o godzinie 10 z rana,
w Błórze Kommissarza Obwodu Warszawskiego w Warszawie, odbywać się będzie gło-
sna in minus licytacya na entrepryzę reperacyi Kościoła parafialnego Katolickiego

w mieście Warce, która to licytacya od summy Złp: 6494. gr. 5. anszlagiem przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego zatwierdzonym, wyrachowaney, zaczęła się. Każdy zatem chęć mający podjąć się takowey entrepryzy w miejscu i czasie wyżej wskazanym, zaopatrzwszy się w vadium $\frac{1}{10}$ części summy anszlagowey wyrównywiące, czyli kwotę Złp: 699. gr. 14. zgłosić się zechce, gdzie zarazem anszlag kosztów i warunki będzie mógł przeyrzec.

Nadmienia przytém Kommissya Woiewódzka, że starozakonni do powyżey ogłoszoney licytacyi, stosownie do reskryptu byłey Kommissyi Rządowey Wyznán Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 5 Grudnia 1822 r. Nro $\frac{11480}{2731}$ przypuszczonemi byđz nie mogą. —

w Warszawie dnia 24 Listopada 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes,

FRANCISZEK Hr. POTOCKI.

Dziewanowski, S. J.

NRO $\frac{84200}{7914}$. = WYDZIAŁ OŚWIECENIA.

KOMMISSYA WOJEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podaje do publiczney wiadomości, iż w dniu 22 Grudnia r. b. o godzinie 10 z rana, w Błórze Kommissarza Obwodu Łęczyckiego w Mieście Łęczycy, odbywać się będzie głośna in minus licytacya na entrepryzę reperacyi Kościoła parafialnego Katolickiego, we wsi Sobotce, której koszt anszlagiem przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego zatwierdzonym, summą Złp: 1892. gr. 17. wynosi. Każdy zatem chęć podjąć się takowey entrepryzy mający, po poprzedniem zaopatrzeniu się w vadium $\frac{1}{10}$ części summy anszlagowey wyrównywiące, czyli kwotę Złp: 189. gr. 8. w miejscu i czasie wyżej wskazanym zgłosić się zechce, gdzie zarazem anszlag kosztów i warunki licytacyjne będzie mógł przeyrzec.

Nadmienia przytém Kommissya Woiewódzka, że starozakonni do powyżey ogłoszoney licytacyi stosownie do reskryptu byłey Kommissyi Rządowey Wyznán Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 5 Grudnia 1822 r. Nro $\frac{11480}{2731}$ przypuszczonemi byđz nie mogą. —

w Warszawie dnia 26 Listopada 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes,

FRANCISZEK Hr. POTOCKI.

Dziewanowski, S. J.

NRO $\frac{73814}{30398}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY, SEKCJA SKARBOWA.
KOMMISSYA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podane do wiadomości osób interessowanych, że stosownie do restryktu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 4 Lipca 1834 r. Nro 51,165. w skutku wyroku Sądu Administracyjnego I. Instancyi Woiewództwa tutejszego w dniu 1 Lutego 1834 r. zapadłego; 24 włościan wsi Jeruzal od уплаты podatku szarwarkowego za rok 1831. w ogóle Złp: 144. w szczególe:

24 Włościanom wsi Jeruzal:

Szarwarku z roku 1831. rat 2 w summie Złp: 144.
uwalniającego; Kommissya Woiewódzka po przekonaniu się z świadectwa Kassy Obwodu Stanisławowskiego daty 1 Sierpnia 1834 r. że włościanie wyz rzezenni alewiowani Im podatek z właściwego roku 1831. do Kassy zapłacili, wydała w dniu dzisiejszym Kassie Obwodu Stanisławowskiego upoważnienie, aby kwotę tak wyz wyrażono Złp: 144. natychmiast kontrybuentom w gotowiznie za ich kwitami wypłaciła.

w Warszawie dnia 17 Października 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes,

w Z. ZIEMIECKI.

S. J. w Z. Maliszewski.

NRO $\frac{54757}{22309}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY, SEKCJA SKARBOWA.
KOMMISSYA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

Franciszek Bieliński, dożywotni posiadacz Starostwa Osieck w Woiewództwie Podlaskiem położonego, zadłuził się Skarbowi Publicznemu Złp: 12,702. gr. 8. Kommissya Woiewódzka zatem na skutek odezwy Kommissyi Woiewództwa Podlaskiego, poleca Wóytom Gmin, Prezydentom i Burmistrzom Miast, aby w obrębach Administracyi swęy zarządzili śledztwo funduszów i pobytu sukcesorów tegoż Franciszka Bielińskiego, mianowicie lednego z nich Augusta Bielińskiego, i o skutku takowego właściwemu Kommissarzowi Obwodu naydalej w dniah go zdał rapporta.

Niezdanie zaś rapportu w oznaczonym terminie, uważano będzie, że śledztwo stało się bez skuteczném. Przytém ostrzega Kommissya Woiewódzka, że jeżeliby się późniły w której Gminie wykryć miały fundusze lub pobyt poszukiwanych Sukces-

śorów Franciszka Bielińskiego, na tenczas właściwy Wójt Gminy, Burmistrz lub Prezydent Miasta, do wynagrodzenia szkód komu bądź zarządzonych, pociągniętym zostanie.

w Warszawie dnia 4 Listopada 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes,

w Z. ZIEMIECKI.

Maliszewski, Za S. J.

Nro $\frac{71814}{3098}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY. SEKCJA SKARBOWA.
KOMMISSYA WOJEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podaje do wiadomości osób interessowanych, że stosownie do reskryptu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 4 Lipca 1834. Nro 43,424. w skutku wyroku Sądu Administracyjnego Izéy Instancyi Woiewództwa tutejszego w dniu 25 Stycznia 1834. zapadłego: 18 osadników gruntowych wsi Jeruzal, od opłaty podatków Kontyngensu Litwerunkowego i Podymnego zwyczajnego za rok 1833. w ogóle Złp: 888. gr. 6. w szczególności:

Kontyngensu z roku 1833. rat 2. w summie Złp; 280. gr. 6.

Podymnego z roku 1833. rat 2. w summie Złp: 108.

uwalniającego; Kommissya Woiewódzka po przekonaniu się z świadcstwa Kassy Obwodu Stanisławowskiego daty 1 Sierpnia 1834 roku, że właścianie wyż rzeceń, allewlowany im podatek z właściwego roku 1833. do Kassy zapłacili; wydała w dniu dzisiejszym Kassy Obwodu Stanisławowskiego upoważnienie, aby kwotę jak wyż wyrażono Złp: 888. gr. 6. natychmiast kontrzybuentom w gotowólnie za ich kwitami wypłaciła, —

w Warszawie dnia 17 Października 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes,

w Z. ZIEMIECKI.

S. J. w Z. Maliszewski.

Nro $\frac{71814}{3098}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY. SEKCJA SKARBOWA.
KOMMISSYA WOJEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podaje do wiadomości osób interessowanych, że stosownie do reskryptu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 4 Lipca 1834 r. Nro 43,756. w skutku wyroku Sądu Administracyjnego Izéy Instancyi Woiewództwa tutejszego, w dniu 1

Lutego 1834 roku zapadłego; 24 włościan wsi Jeruzal, od opłaty podatków Kontyngensu liwerunkowego i Podymnego za rok 1831. w ogóle Złp: 517. gr. 18. w szczególności:

Kontyngensu z roku 1831. rat 2. w summie Złp: 373. gr. 18.

Podymnego z roku 1831. rat 2. w summie Złp: 144.

uwalniającego; Kommissya Woiewódzka po przekonaniu się z świadectwa Kassy Obwodu Stanisławowskiego, daty 1 Sierpnia 1834 r. że włościanie wyżej rzecheni, allewionany im podatek z właściwego roku 1831. do Kassy zapłacili; wydała w dniu dzisiejszym Kassie Obwodu Stanisławowskiego upoważnienie, aby kwotę iak wyżej wyrażono Złp: 517. gr. 18. natychmiast Kontrybuentom w gotowiznie za ich kwitami wypłaciła: w Warszawie dnia 17 Października 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes.

w Z. Ziemiecki.

Maliszewski, Z. S. J.

Nro $\frac{72814}{30758}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY. SEKCJA SKARBOWA.
KOMMISSYA WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podaje do wiadomości osób Interessowanych, że stosownie do reskryptu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 4 Lipca 1834 r. Nro 51,167. w skutku wyroku Sądu Administracyjnego Izby Instancyi Wdztwa tutejszego w d 25 Stycznia r. b. zapadłego; 18 osadnikom rolnym wsi Jeruzal, od opłaty podatku szarwarkowego za r. 1833. w ogóle Złp: 108. uwalniającego; Kommissya Wdзка po przekonaniu się z świadectwa Kassy Obwodu Stanisławowskiego daty 1 Sierpnia 1834 r. że włościanie wyżej rzecheni, allewionany im podatek z właściwego roku 1833. do Kassy zapłacili; wydała w dniu dzisiejszym Kassie Obwodu Stanisławowskiego upoważnienie, aby kwotę iak wyżej wyrażono Złp: 108. natychmiast Kontrybuentom w gotowiznie za ich kwitami wypłaciła. —

w Warszawie dnin 17 Października 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes

w Z. ZIEMIECKI.

S. J. w Z. Maliszewski.

- L i s t y g o Ń c z e .

Sąd Polityi Poprawczyj Wydziału Radomskiego.

Wzywa wszelkie władze porządku w kraju przestrzegające, ażeby na Barbarę Ogólową inaczey także Ugułową zowiącą się, ostatesznie w Mieście Kozienicach Obwodzie

Radomskim, Woiewództwie Sandomierskim, z wyrobku życie utrzymującą, i ztamtąd zbiegłą, baczność zwracały, a wrazie ujęcia, odstawić ją pod przyzwolitą strażą Sądownemu naszemu zarządziły, —

Rysopis poszukiwaney iest następujący:

Barbara Ogółowa inaczey Ugułowa, w mieście Warszawie zrodzona, lat 36 licząca, a wedle xiąg ludności lat 42 mająca, iest wzrostu średniego, twarzy ściągłey dziobatey, nosa miernego, oczu siwych, włosów blond.

Radom dnia 21 Listopada 1834 r.

W. Kobytecki.

Sąd Policji Poprawczey Wydziału Sandomierskiego.

Wzywa wszelkie władze tak Cywilne iak woyskowe, aby Woyciecha Sucharskiego o zbrodnią kradzieży oskarżonego, śledziły, i wrazie ujęcia, pod strażą do Sądu tuteyszego odesłały.

R y s o p i s.

Woyciech Sucharski, ma lat przeszło 50. włosy na głowie i zarost żółte, iest wzrostu dobrego, twarzy ściągłey, nosa długiego, ma pochodzić z za Pilicy.

w Sandomierzu dnia 6 Listopada 1834 r.

Podsedek Kryminalny, Łaguna.

OBWIESZCZENIA.

Sąd Policji Poprawczey Obwodu Warszawskiego Wydziału I.

Wzywa niewiadomego właściciela pieniędzy Złp. 500. które w Łowiczu na larmarku 1833. r. w dzień Sgo Matusza znalezione zostały, aby się do Sądu naszego zgłosił i okoliczności mogące posłużyć Sądowni do przekonania o własności, podał.

w Warszawie dnia 23 Listopada 1834 r.

Sędzia Kryminalny Prezydujący, Brzeziński.

Sąd Policji Prostey Powiatu i Miasta Warszawy Wydziału IV.

Podają; do publiczney wiadomości, iż w dniu 13 b. m. i r. na trakcie Brzesko-Litewskim, między Janówkiem a Miłosną, niedaleko drogi szosse, w lesie nieznanym

został kufer zielony dno wybite mający, gdy takowy według wszelkiego podobieństwa z kradzieży pochodzić może, który wyśledzenia publiczne bezpieczeństwo wymaga; wzywa przeto każdego, bliższą wiadomość o téj kradzieży i okolicznościach téj towarzyszących mieć mogącego, a mianowicie poszkodowanego, iżby z dowodami tak własności wspomnianego kufra, jako czyn dokonanej kradzieży wykrywałacemi, w Sądzie tutejszym posiedzenia swe w przedmieściu Pradze w domu Nro 379. przy ulicy Brnkowaney odbywającym, stawiał się, lub w właściwym swego Powiatu Sądzie, i to wszystko czego śledztwo podobne wymaga dopełnił.

w Przedmieściu Pradze dnia 25 Listopada 1834 r.

Woyciechowski.

Kommissarz Obwodu Stanisławowskiego.

Niniejszym podaje do publiczney wiadomości, iż z mocy reskryptu Kommissyi Woiewództwa Mazowieckiego z dnia 10 Września roku bieżącego, odbywać się będzie w dniu 19 Grudnia r. b. w Błórze Obwodu przed Adjunktem Dozorcą Miast minus licytacya na restauracyą dwóch studzien w Mieście Karczewiu, i zaczęnie się od summy anszlagowey Złp: 989. gr. 20. Każdy więc mający chęć podjęcia się téj entrepryzy, ma się w dniu powyższym w Błórze Obwodu znajdować i być zaopatrzoným w wadium $\frac{1}{4}$ część summy anszlagowey wyrównywalące.

Mińsk dnia 24 Listopada 1834 roku.

Norwid. — Sekr: Ob., Dąbrowski.

Wbył Gminy Sędzina.

Matysz Pawłuszka z wsi Umy dużej, życzy się przeprowadzić z kraju tutejszego do Pruss; wzywam zatem szanowną publiczność, że jeżeliby kto do emigrującego miał prawne pretensye, iżby o takowe w terminie cztero-tygodniowym, od ogłoszenia niniejszego, rekwizycye o wstrzymanie paszportu emigracyjnego, które wedle przepisów ledynie w formie Sądowey prawnéy do najbliższych Władz czynione bydz mogą, uczynił, po upływie bowiem terminu tego, uważany będzie jakoby nikomu nic dłużnym nie był.

w Warszawie dnia 21 Października 1834 r.

Tylman.

Ogłasza się wiadomość otwarcia spadku po niegdy Janie Lange dnia 31 Stycznia 1831 r. i Franciszce z Gaykowskich Lange dnia 11 Stycznia 1830 r. zmarłych, z wyznaczeniem półrocznego terminu na dzień 18 Marca 1835 r. godzinę 10 z rana, w Kancellaryi hypotecznój podpisanego Regenta, końcem zgłoszenia się dla wszystkich osób prawo do spadku tego mających, stosownie do ustaw seymowych o hypotekach z lat 1818. i 1830. wydanych.

w Warszawie dnia 5 Września 1834 roku.

Alexander Engelke, R. K. Z. W. M.

Ogłasza się wiadomość otwarcia spadku po Józefie Pfanhauser dnia 28 Stycznia 1832 r. Ferdynandzie Pfanhauser dnia 17 Sierpnia 1833 r. i Rozalii z Pfanhauserów Rykowskiéy dnia 26 Marca 1834 r. zmarłych, z wyznaczeniem półrocznego terminu na dzień 17 Czerwca 1835 r. godzinę 10 z rana, w Kancellaryi hypotecznój podpisanego Regenta, końcem zgłoszenia się dla wszystkich osób prawo do spadku tego mających, stosownie do ustaw seymowych z lat 1818 i 1830 o hypotekach wydanych.

w Warszawie dnia 4 Grudnia 1834 roku.

Alexander Engelke, R. K. Z. W. M.

Ogłasza się wiadomość otwarcia spadku po Xawerym Hrabie Brzostowskim dnia 6 Sierpnia 1834 roku zmarłym, z wyznaczeniem półrocznego terminu na dzień 16 Czerwca 1835 r. godzinę 10 z rana, w Kancellaryi hypotecznój podpisanego Regenta, końcem zgłoszenia się dla wszystkich osób prawo do spadku tego mających, stosownie do ustaw seymowych o hypotekach z lat 1818 i 1830 wydanych.

w Warszawie dnia 4 Grudnia 1834 r.

Alexander Engelke, R. K. Z. W. M.

Ogłasza się wiadomość otwarcia spadku po Józefie Skiwskim dnia 10. Pazdziernika 1834 r. zmarłym, z wyznaczeniem półrocznego terminu na dzień 15. Czerwca 1835 r. na godzinę 10 z rana, w Kancellaryi hypotecznój podpisanego Regenta, końcem zgłoszenia się wszystkich osób prawo do spadku mających, stosownie do ustaw seymowych z lat 1818 i 1830 o hypotekach wydanych.

w Warszawie dnia 4 Grudnia 1834 r

Alexander Engelke. R. K. Z. W. M.

DODATEK TRZE-

DODATEK TRZECI DO NUMERU 168.
DZIENNIKA URZĘDOWEGO
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

w Warszawie dnia 8 Grudnia 1834 roku.

NRO $\frac{84711}{15463}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY. SEKCJA EKONOMICZNA.
KOMMISSYA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

W następstwie rozporządzeń swych z dnia 13 Sierpnia 1819 r. Nro $\frac{30115}{5044}$. i 8 Sierpnia 1822 r. Nro $\frac{32655}{7633}$. przez Dzienniki Wojewódzkie Nro 176. i 358. ogłoszonych, zawiadania WW. Naddzielnawców i separatnych Dzierżawców dóbr Rządowych, iż Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu reskryptem z dnia 22 Października r. b. Nro $\frac{59982}{19946}$. postanowiła:

Ze przeznaczenie Struży nocny w dobrach Rządowych przez włościan respective wsi pełniony, ograniczone jest na samém dozorowaniu budowli wiejskich i folwarcznych od przypadku ognia. Ze nie tylko na przyszłość wzbronić kazała Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu Dzierżawcom dóbr Rządowych, wymaganie od włościan, aby pilnowali sprzętów i inwentarzy dworskich, ale także stróżowanie przez włościan około budowli dworskich, tam tylko dozwoliła, gdzie folwark blisko przy wsi lub w pośród nięj jest położony, tak, iż ten sam stróż nocny, który wiejskich budowli pilnuje, może także stróżować około budowli folwarcznych; wrznie zaś przeciwnym, poleciła, aby Dzierżawcy dóbr Rządowych własnym kosztem utrzymywali stróża do pilnowania budowli dworskich za których ciłość są odpowiedzialni.

Do takowego więc postanowienia, wszyscy dobr Rządowych Dzierżawcy pod odpowiedzialnością kontraktem za nadwyżką zastrzeżoną, iak najsćciślej stosować się są obowiązani. —

w Warszawie dnia 20 Listopada 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes,

FRANCISZEK Hr: POTOCKI.

Dziewanowski, Sekr: Jlny.

NRO $\frac{86199}{15706}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY. SEKCJA EKONOMICZNA.
KOMMISSYA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podaje niniejszém do wiadomości publiczney, iż w skutek Reskryptu Kom-

missyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 29 z. m. Nro 79,155. i stosownie do postanowienia Rady Administracyjney Królestwa z dnia $\frac{1}{2}$ $\frac{9}{8}$ Maia r. z. na dniu 22 Grudnia r. b. o godzinie 10 z rana, w Biórze Kommissarza Obwodu Gostyńskiego, w mieście Kutnie, odbędzie się przez opieczętowane deklaracye Licytacya in minus na reperacyą 11. mostów na trakcie pocztowo-militarnym z Gostynia do Płocka prowadzącym w territorium Ekonomii Brwilno, mianowicie:

1. Mostu przy posadzie strażnika Lasów Rządowych Grzybowskię.
2. Mostu przed karczma.
3. Mostu za karczma.
4. Mostu w lesie za Jeziorem Górskim.
5. Mostu przed pomieszkaniem Nadleśnego.
6. Mostu na górze przy drogach do Ciechomic.
7. Mostu za górą.
8. Mostu przy Łąkach Folwarku Góry.
9. Mostu za Karczma Krakowską.
10. Mostu na polu Radzieiowskiem.
11. Mostu przed karczma Radziejowską.

Licytacya ta rozpocznie się in minus od summy Złp: 2057. gr. 9. podług kosztorysów przez Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu potwierdzonych ustanowionę, włącznie z wartością drzewa z Lasów Rządowych bezpłatnie wydać się mającego, a wyłącznie zwózki materyałów i pomocy ręczney, co siłą szarwarku uskutecznione będzie. Wykazy kosztów i rysunki wystawic się mających Mostów, tudzież warunki Licytacyine znajduią się w Biórze pomienionę Kommissarza Obwodu, i tam mogą bydź każdego dnia, wyiawszy święta, w godzinach służbowych przeyrzanemi. Małacy chęć licytowania, powinien w myśl cytowanęgo Postanowienia złożyć Kommissarzowi Obwodu Gostyńskiego deklaracyę, podług formy niżej przepisany, tudzież świadectwo kassy tamecznego Obwodu, na złożone vadium w ilości Złp: 206. gotowlzną, bez tego bowiem do licytacyi przypuszczonym niebędzie.

w Warszawie dnia 27 Listopada 1834 r.

Członek Rady Stanu, Prezes,

FRANCISZEK Hr: POTOCKI.

Dziewanowski, S. J.

D e k l a r a c y a.

Wskutku ogłoszenia Kommissyi Woiewództwa Mazowieckiego z dnia 27 Listopada r. b. Nro $\frac{86}{57}$ $\frac{99}{8}$. 34. podaię ninieyszą deklaracyą, iż obowiazue się podiac Entreprizy reperacyi 11 Mostów, to iest: (iak w ogłoszeniu za sumnę złp:) (tu wypisac sumnę literami) poddaiac się wszelkim obowiazkom i zastrzezeniom w warunkach licytacyinych obiętym. Zaświadczenie Kassy Obwodu Gostyńskiego na złożone w nię vadium złotych polskich Dwieście sześć wynoszące dołączam, które

wrazie nieutrzymania się na licytacji sam odbiorę; lub o którego w razie nieutrzymania się odesłanie na pocztę do N. na mój koszt upraszam.

Stałe moje zamieszkanie jest (wypisać miejsce zamieszkania)

Pisałem w N. dnia N. Miesiąca N. roku.

podpisać Imię i Nazwisko,

Nro $\frac{86200}{13767}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY. SEKCJA EKONOMICZNA.
KOMMISSYA WOJEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podaje niniejszym do wiadomości publicznej, iż w skutku reskryptu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 29 z. m. Nro $\frac{75345}{25096}$. i stosownie do Postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa z dnia $\frac{10}{28}$ Maja r. b. na dniu 22 Grudnia r. b. o godzinie 10 z rana, w Biorze Kommissarza Obwodu Kulańskiego w Mieście Brześciu, odbędzie się przez opieczętowane deklaracje Licytacja in minus na wyreperowanie dwóch Mostów w territorium Młyna Rządowego Topielec, na trakcie z Brześcia do Radzielowa, Osiecin i Lubrańca wiodącym, położonych. Licytacja ta rozpocznie się in minus od summy Złp: 79z. gr. 8. podług kosztorysów przez Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu potwierdzonych, ustanowionę, włącznie wartości potrzebnego do téj Budowl drzewa. Wykazy kosztów, tudzież warunki licytacyjne znajdują się w Biorze pomienionego Kommissarza Obwodu, i tam mogą być każdego dnia wyjąwszy święta, w godzinach służbowych przejrzanemi. Mając ochę licytowania, powinien w myśl cytowanego Postanowienia złożyć Kommissarzowi Obwodu Kulańskiego deklaracyą, podług formy niżej przepisanej, tudzież świadectwa Kassy tamecznego Obwodu na złożone wadium w ilości Złp: 79z. gr. 7. gotowizną, bez tego bowiem do licytacji przypuszczonym nie będzie.

w Warszawie dnia 27 Listopada 1835 r.

Członek Rady Stanu, Prezes,

FRANCISZEK Hr. POTOCKI.

Dziewanowski, S. J.

D e k l a r a c y a.

W skutku ogłoszenia Kommissyi Województwa Mazowieckiego z dnia 27 Listopada r. b. Nro $\frac{86200}{13767}$. podaje niniejszą deklaracyą, iż obowiązuje się podjąć entrepryzy budowl wyrestanowania dwóch mostów, to jest: w territorium młyna Rządowego Topielec na trakcie z Brześcia do Radzielowa, Osiecin i Lubrańca wiodącym, położonych, za summę Złp: (wypisać summę literami), podając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom w warunkach licytacyjnych objętych. Zeświadczenie Kassy Obwodu Kulańskiego na złożone w nię wadium Złp: 79z. gr. 7. wynoszące, dołączam, które wrazie nieotrzymania się na licytacji, sam odbiorę, lub o którego wrazie nieutrzymania się, odesłanie na pocztę do N. na mój koszt upraszam. Stałe moje zamieszkanie jest wypisać miejsce zamieszkania).

Pisałem w N. dnia N. Mca N. roku N.

(podpisać Imię i Nazwisko).

Nro $\frac{84957}{13767}$. — WYDZIAŁ SKARBOWY. SEKCJA EKONOMICZNA.
KOMMISSYA WOJEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Podaje do wiadomości publicznej, iż w skutek Reskryptu Kommissyi Rządowej

Przychodów i Skarbu z dnia 27 Sierpnia r. b. Nro $\frac{36457}{12156}$. I stosownie do postanowie-
 Rady Administracyjney $\frac{16}{5}$ Maja r. z. na dniu 22 Grudnia r. b. o godzinie 10 z rana,
 w Biórze Kommissarza Obwodu Rawskiego w Mieście Rawie odbędzie się przez opie-
 czutowane deklaracje licytacya in minus, na reperacyą mostu mniejszego na rzece
 Pilicy pod Miasem Inowłodzem w Ekonomii Rzeczyca, tudzież na pomalowanie słupów
 i szlabanów, wedla istniejących obecnie przepisów, za summy Złp: 1096. gr. 4. łą-
 cznie z wartością drzewa, które bezpłatnie z lasów Rządowych entrepreneurowi wyda-
 ne będzie, a wyłączenie pomocy ręczney i zwózki materiałów, co pomocą starwar-
 ku ma być skutecznione, podług warunków kosztorysów, które do przyzrenia i
 odczytania w każdym dniu wyiąwszy święta w godzinach służbowych w Biórze Kom-
 missarza Obwodu konkurencji przedłożone mieć będą.

Licytacya ta rozpocznie się in minus od summy Złp: 1096. gr. 4. podług ko-
 sztorysu przez Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu ustanowianey. Każdy prze-
 to chęć licytowania mający, powinien stosownie do cytowanego postanowienia Rady
 Administracyjney, złożyć Kommissarzowi Obwodu Rawskiego deklaracyą, i podług
 formy niżej przepisany, tudzież świadectwa Kassy Obwodu Rawskiego na złożone
 vadium Złp: 109 gr. 20. gotowizną, bez tego bowiem do licytacyi przypuszczonym
 nie będzie. —

w Warszawie dnia 27 Listopada 1834 r.
 Radca Stanu, Prezes

FRANCISZEK Hr: POTOCKI.

Dziwanowski S. J.

D e k l a r a c y a.

W skutku ogłoszenia Kommissyi Wolewódtwa Mazowieckiego z d. 27 Listopada
 r. b. Nro $\frac{4957}{13654}$. podaje niniejszą deklaracyą, iż obowiaznie się podjąć reperacyi mostu, tu-
 dzież pomalowania słupów i szlabanów: (jak w ogłoszeniu) za summy Złp: (tu wypisać
 summy literami) podług się wszelkim obowiazkom i zastrzeżeniom w warunkach licyta-
 cyjnych obiętym. Zaświadczenie Kassy Obwodu Rawskiego na złożone wnięty vadium Złp:
 109. gr. 20. wynoszące dołączam, które wrazie niestrzymania się na licytacyi sam odbiorę,
 lub o którego wrazie utrzymania się nadstanie na pocztę do N. na mój koszt upraszam.
 Stałe moje zamieszkanie (wypisać miejsce mieszkanie.)

Pisałem w N. dnia N. Miesiąca N. roku N.

(podpisać Imię i Nazwisko).

OBWIESZCZENIE.

Po zasłęży w dniu 14 Czerwca 1834 r. śmierci, Teresy Jadwigi z Trzezińskich
 Jasińskiéy wdowy, wierzytelki kapitałów 20,000. Złp: z większoy summy Złp:
 40,000. pod Nrem 6 zabezpieczonoy, pochodzących i 3,000. Złp: pod Nrem 8, w dziale
 IV. na dobrach Łazisko i Łągiewniki, w Powiecie Brzeskim hypotekowanych, otwo-
 rzył się spadek; celem więc przepisania powyższych wierzytelności na spadkobier-
 ców, wyznacza się termin preklazyjny na dzień 11 Marca r. p. 1855, w Kancellaryi
 hypoteczney przed podpisanym Regentem.

w Warszawie dnia 4 Września 1834 r.

P. A. K. P. i R. K. H. W. M. Walenty Skorochód Maiewski.